

Udkast

Fremsat den x. februar 2014 af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service
(En tidlig forebyggende indsats m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1093 af 5. september 2013, foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til *afsnit II* affattes således:

”Forebyggelse, rådgivning og vidensudvikling”

2. § 11, stk. 1-3, ophæves, og i stedet indsættes:

”Stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en tidlig og forebyggende indsats, der sikrer sammenhængen mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte, jf. § 19.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal som led i det forebyggende arbejde sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, og det samtidig vurderes, at støtte efter § 11, stk. 3, kan imødekomme barnets eller den unges behov. Følgende forebyggende indsatser kan tilbydes:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barn eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det vurderes, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, og det samtidig vurderes, at økonomisk støtte efter § 11, stk. 4, kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Der kan ydes økonomisk støtte til:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand.
- 2) Udgifter i forbindelse med prævention.

Stk.5. Støtte efter stk. 4, nr. 1, kan kun ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan som led i det forebyggende arbejde beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte kriterier for tildeling af en sådan støtte. Kommunalbestyrelsens afgørelse om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.”

§ 11, stk. 4 - 6, bliver herefter stk. 7 - 9.

3. I § 52 a, stk. 1, udgår nr. 1 og nr. 5, og nr. 2-4 bliver herefter nr. 1-3.

4. I § 52 a, indsættes som stk. 3:

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om økonomisk støtte til barnets øvrige netværk, herunder bedsteforældre, søskende, venner, til udgifter efter stk. 1, nr. 3.

§ 2

Lovforslaget træder i kraft den 1. oktober 2014

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1 En tidlig forebyggende indsats
 - 2.2 Støtte til netværket i forbindelse med samvær under anbringelse uden for hjemmet
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Der er gennem de senere år taget væsentlige og store skridt i indsatsen over for udsatte børn og unge. Med satspuljeaftalen for 2010 blev der indgået aftale om Barnets Reform, der sætter barnets tarv og retssikkerhed i centrum. Senest er der med satspuljeaftalen for 2013 indgået politisk aftale om ”En samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb.” Aftalen har til hensigt at forebygge overgreb mod børn og unge og sikre en styrket indsats over for de børn og unge, som har været udsat for et overgreb. Aftalen indeholder bl.a. forslag om, at børn altid skal høres og beskyttes, når der er mistanke om overgreb, at underretninger skal vurderes inden for 24 timer, at opfølgningen på underretninger skal styrkes, at mistriksel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt samt fokus på den forebyggende og tværfaglige indsats.

Lov nr. 496 af 21. maj 2013, der udmønter lovinitiativerne i ”En samlet indsats til beskyttelse af børn mod overgreb,” trådte i kraft den 1. oktober 2014.

Regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti finder dog, at der fortsat er et stort behov for at forbedre indsatsen over for udsatte børn og unge og deres familier. Regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti ønsker derfor at styrke og målrette den tidlige og forebyggende indsats i kommunerne og sikre, at der i højere grad sættes tidligere ind over for et barn eller en ungs vanskeligheder. På denne baggrund har regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti i forbindelse med aftalen om Finansloven for 2014 indgået aftale om ”Tidlig hjælp til børn og unge i udsatte familier.” Formålet med aftalen er at understøtte den forebyggende indsats i kommunerne og dermed bidrage til at øge børn og unges trivsel.

Den indgåede aftale ligger i naturlig forlængelse af regeringens og forligspartiernes fokus på den forebyggende indsats. Regeringen har således som en af sine målsætninger for de mest udsatte grupper frem mod 2020, at der skal tages hånd om udsatte børn og unges problemer så tidligt som muligt. En tidlig og forebyggende indsats skal medvirke til at udsatte børn og unge får hjælp, inden deres problemer vokser sig store og sikre, at alle får reelt lige muligheder, uanset hvilken familie de kommer fra.

De foreslåede elementer i lovforslaget er en delmængde af de initiativer, der er indeholdt i aftalen om ”Tidlig hjælp til børn og unge i udsatte familier.”

2. Lovforslagets indhold

2.1. En tidlig forebyggende indsats

2.1.1. Gældende ret

Det følger af § 19, stk. 2, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Formålet med børnepolitikken er at sikre, at der opstilles retningslinjer for, hvordan der lokalt kan opnås sammenhæng mellem det generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Den sammenhængende børnepolitik skal således være med til at sikre en tidlig indsats.

Efter § 11, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sikre, at børn og unge samt forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, kan få gratis familieorienteret rådgivning til løsning af problemer i familien. Der skal således være adgang til en familieorienteret rådgivning for både enkeltmedlemmer og for hele familien, også uden at der er iværksat eller skal iværksættes andre former for støtte. Ved den gratis familieorienterede rådgivning kan der rådgives om alle aspekter, der har betydning for børn, unge og deres familier.

Hvis det viser sig, at den familieorienterede rådgivning efter § 11, stk. 1 og 2, ikke er tilstrækkelig, men at der derimod er behov for et længerevarende og mere konkret rådgivningstilbud, har kommunalbestyrelsen pligt til at tilbyde konsulentbistand efter § 11, stk. 3. Konsulentbistand efter stk. 3, forudsætter, at konsulentbistanden er af væsentligt betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte og kan vedrøre mere konkrete emner som samlivsproblemer, opdragelsesproblemer, sociale eller psykiske problemer eller kriminalitet. Konsulentbistand efter § 11, stk. 3, rækker således udover formålet med den almindelige familieorienterede rådgivning, men retter sig dog som udgangspunkt ikke mod problemer, der er så store, at der er behov for særlige foranstaltninger efter kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.

Hvis et barns eller en ungs problemer er så store, at det ikke er tilstrækkeligt med en indsats efter § 11, stk. 3, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at undersøge, hvorvidt barnet eller den unge har et særligt behov for støtte efter servicelovens kapitel 11. Det følger af § 50, at kommunalbestyrelsen, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, skal undersøge barnets eller den ungs forhold. Hvis den børnefaglige undersøgelse viser, at barnet eller den unge har et væsentligt behov for særlig støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om iværksættelse af en foranstaltning over for barnet eller den unge efter servicelovens kapitel 11. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis træffe afgørelse efter § 52, stk. 3, om familiebehandling, anbringelse uden for hjemmet, aflastningsophold m.v. Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter § 52, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan, jf. § 140, der bl.a. skal angive formålet med indsatsen over for barnet eller den unge.

Efter servicelovens § 52 a har kommunalbestyrelsen mulighed for at yde økonomisk støtte til bl.a. udgifter i forbindelse med konsulentbistand samt til udgifter til prævention. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse efter § 52 a uden at have udarbejdet en forudgående børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 samt en handleplan efter lovens § 140.

2.1.2. Overvejelser bag forslaget

Kommunalbestyrelsens ansvar for at tilrettelægge en tidlig og forebyggende indsats

Der er behov for en tidlig forebyggende indsats over for børn og unge og deres familier i kommunerne, da forskning peger på, at en forebyggende indsats gavner børnene og deres familier i det lange løb. Ved at sætte målrettet og forebyggende ind kan det undgås, at et barns eller en ungs problemer vokser sig store og vil nødvendiggøre en mere indgribende indsats efter servicelovens kapitel 11. Det skal derfor tydeliggøres, at kommunalbestyrelsen har et ansvar for at tilrettelægge en tidlig og forebyggende indsats med det formål at sikre en sammenhæng mellem kommunens generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Det følger således allerede i dag af § 19, stk. 2, at

kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik netop med det formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

En målrettet og forebyggende indsats

Børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier er forskellige, og der er derfor forskel på hvilke forebyggende indsatser, der kan være behov for i de enkelte tilfælde. Det er derfor afgørende, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på dette og tager udgangspunkt i det enkelte barns eller den enkelte unges behov. For at sikre, at servicelovens § 11 anvendes i de tilfælde, hvor en familie, et barn eller en ung kan have behov for en forebyggende indsats, og hvor det er bedst for barnet, er der behov for at udvide bestemmelsen med eksempler på de mulige forebyggende indsatser, kommunen kan sætte i værk. Herudover er der behov for at skabe overensstemmelse mellem de forebyggende indsatser i § 11 og de muligheder, kommunalbestyrelsen har for at yde økonomisk støtte til udgifterne hertil.

De nuværende formuleringer af §§ 11, stk. 3 og 52, stk. 3, skaber usikkerhed om, hvornår den ene bestemmelse finder anvendelse frem for den anden, og der har i flere kommuner været forvirring herom. Som det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 628 af 11. juni 2010 (Barnets Reform), punkt 3.4.1.3. er målgruppen for § 11, stk. 3, familier, der har et mindre støttebehov, end § 50 tilsiger. Målgruppen for § 11 er således i dag familier, børn og unge, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for særlige foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge. Formålet med forslaget er at præcisere dette, så der ikke hersker usikkerhed herom i kommunerne, og så det sikres, at kommunerne er opmærksomme på, at børn og unge, der har behov for en mere indgribende foranstaltning, får denne efter kapitel 11 og ikke først forsøges hjulpet med en indsats efter § 11. Samtidig skal det sikres, at børn og unge, der kan hjælpes med en forebyggende indsats får denne fremfor en mere indgribende foranstaltning efter kapitel 11.

Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter

Undersøgelser viser, at udsatte børn og unge er mindre aktive i organiserede fritidsaktiviteter end børn generelt i Danmark. Desuden peger internationale studier på, at udsatte børn og unges deltagelse i fritidslivet er relateret til forbedrede skolepræstationer, styrket selvtillid, bedre trivsel, styrket netværk og social kapital, forbedret psykisk helbred m.m. (Refereret i Karen Margrethe Dahl, 2007, Udsatte børns fritid – et litteraturstudie, SFI 07:16).

Med satspuljeaftalen for 2006-2009 blev der afsat 17,5 mio. kr. over to år til forsøg med at integrere udsatte børn og unge i det organiserede fritidsliv. Med satspuljeaftalen for 2010-2013 blev der afsat en ny pulje på i alt 80 mio. kr. over fire år til at udbrede erfaringerne fra det tidligere projekt. Midlerne er fordelt til i alt 24 projekter i 23 kommuner. De deltagende kommuner har haft gode erfaringer med anvendelsen af fritidspas og har efterspurgt, at der etableres en hjemmel til at kunne fortsætte med at rådgive om fritidsaktiviteter samt yde økonomisk støtte til udgifterne hertil, når projektet ophører.

For at sikre kommunerne en fleksibel mulighed for at give økonomisk støtte til et barns eller en ungs fritidsaktiviteter og samtidig sikre, at udsatte børn og unge, som ellers ikke deltager i relevante fritidsaktiviteter, får mulighed for at deltage i sædvanlige fritidstilbud på linje med andre børn, er der behov for, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde rådgivning om fritidsaktiviteter samt yde økonomisk støtte hertil.

2.1.3 Den foreslåede ordning

Kommunalbestyrelsens ansvar for at tilrettelægge en tidlig og forebyggende indsats

Det foreslås, at det tydeliggøres, at kommunalbestyrelsen har ansvar for at tilrettelægge en tidlig og forebyggende indsats, der har til formål at sikre en sammenhæng mellem kommunens generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. Der

indsættes derfor i § 11 et nyt stk. 1, der danner rammen for kommunalbestyrelsens forpligtelser efter servicelovens § 11.

De konkrete forebyggende indsatser

For at sikre en målrettet og forebyggende indsats samt tydeliggøre forskellen på de forebyggende indsatser efter § 11 og de mere indgribende foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11, foreslås det, at § 11 udvides med en række eksempler på forebyggende indsatser. De forskellige indsatstyper kan og skal tilpasses barnets eller den unges behov. Det vil være muligt at kombinere de forskellige indsatser og eksempelvis både give en familierettet indsats, der vedrører hele familien og samtidig lade barnet deltage i en samtale- eller netværksgruppe.

Flere kommuner er i disse år i gang med at omlægge deres forebyggende indsatser over for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier. For at sikre at lovgivningen ikke begrænser denne udvikling, foreslås det derfor, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en anden forebyggende indsats, eksempelvis rådgivning om fritidsaktiviteter, der har til formål at afhjælpe et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Det foreslås herudover, at det med bestemmelsen præciseres, hvad forskellen på anvendelsesområdet for henholdsvis servicelovens § 11, stk. 3, og § 52 er. Der er således for denne del alene tale om en præcisering jf. bemærkningerne til afsnit 2.1.2. § 11, stk. 3, vil således skulle anvendes i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, men kommunalbestyrelsen samtidig vurderer, at en forebyggende indsats efter § 11 vil være tilstrækkelig til at imødekomme barnets eller den unges behov. Målgruppen efter § 11, stk. 3, er således familier, børn og unge, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for foranstaltninger efter kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.

For at skabe sammenhæng mellem de forebyggende indsatser i § 11, stk. 3, og kommunalbestyrelsens muligheder for at yde økonomisk støtte hertil, foreslås det endvidere, at bestemmelsen, om at kommunalbestyrelsen har mulighed for at yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand samt udgifter til prævention efter § 52, stk. 3, flyttes fra § 52 a, stk. 1, til § 11, stk. 4.

Økonomisk støtte til fritidsaktiviteter

Der har i kommunerne vist sig at være et behov for at kunne yde økonomisk støtte til børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier til fritidsaktiviteter. På denne baggrund foreslås det, at kommunalbestyrelsen som et led i det forebyggende arbejde kan beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge med behov for særlig støtte. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse vælge at fastsætte ensartede kriterier for tildeling af en sådan økonomisk støtte. Kommunalbestyrelsen vil samtidig kunne beslutte, at hjemlen til at give økonomisk støtte til fritidsaktiviteter ikke vil skulle finde anvendelse, fordi man i kommunen har valgt at anvende andre indsatser som led i den forebyggende indsats.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at tildele økonomisk støtte til et barns eller en ungs fritidsaktiviteter, vil det ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

2.2 Støtte til netværket i forbindelse med samvær under anbringelse uden for hjemmet

2.2.1 Gældende ret

Kommunalbestyrelsen har efter § 71, under hensyntagen til bl.a. barnets eller den unges bedste, en pligt til at sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Kommunalbestyrelsen skal ved tilrettelæggelsen af samværet lægge vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.

Det følger af § 52 a, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Det følger videre af stk. 1, nr. 4, at kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

2.2.2 Overvejelser bag lovforslaget

Børn og unge, der har været anbragt uden for hjemmet, er ofte særligt udsatte senere hen i livet, fordi de ved anbringelsen ikke sjældent mister den tætte kontakt til familie og netværk. Af samme årsag følger det af servicelovens § 71, at barnet eller den unge under anbringelsen har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. Det fremgår af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen, bl.a. under hensyntagen til barnets eller den unges bedste, har en forpligtelse til at sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige.

I dag har kommunalbestyrelsen kun mulighed for at give økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til udgifter, der kan sikre en stabil kontakt under anbringelsen. I de tilfælde, hvor eksempelvis et barns eller en ungs bedsteforældre ikke har de tilstrækkelige midler til at kunne besøge barnet eller den unge på anbringelsesstedet, vil kommunalbestyrelsen i dag derfor være nødsaget til at sørge for, at barnet eller den unge bliver transporteret til sine bedsteforældre, hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af en vurdering af barnets eller den unges behov vurderer, at kontakten er vigtig.

Der er derfor behov for at give kommunalbestyrelsen mulighed for at træffe afgørelse om tildeling af økonomisk støtte til barnets eller den unges netværk for på denne måde at sikre en stabil kontakt mellem barnet eller den unge og dennes netværk under anbringelsen uden for hjemmet.

2.2.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det skrives ind i § 52 a, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at yde økonomisk støtte til andre end forældremyndighedsindehaveren, eksempelvis bedsteforældre, søskende og venner i forbindelse med samvær under et barns eller en ungs anbringelse uden for hjemmet for på denne måde at sikre en stabil kontakt under anbringelsen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige [Kommuneøkonomi]

Mio. kr. 2013-pl	2014	2015	2016	2017	2018 og frem
Stat					
Kommuner					
Lovforslaget i alt					

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget indeholder ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos [udestår]XXXXX

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		
Administrative konsekvenser for erhvervslivet		
Miljømæssige konsekvenser		
Administrative konsekvenser for borgerne		
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Overskriften for afsnit II ændres, så det fremgår tydeligt, at kapitlet også vedrører de forebyggende indsatser i kommunerne.

Til nr. 2

Om § 11, stk. 1 og 2

Det foreslås, at der indsættes et nyt stk. 1 i servicelovens § 11. Formålet er at understrege, at kommunalbestyrelsen skal sikre en tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier i kommunen. Den tidlige og forebyggende indsats skal sikre en sammenhæng mellem kommunens generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte, jf. § 19, stk. 2, om kommunalbestyrelsen forpligtelse til at udarbejde en sammenhængende børnepolitik.

§ 11, stk. 1, beskriver således overordnet kommunalbestyrelsens forpligtelser efter § 11, og danner dermed rammen for kommunens forebyggende arbejde overfor udsatte børn og unge via serviceloven.

§ 11, stk. 2, er en videreførelse af den nuværende § 11, stk. 1 og 2, og indholdet ændres dermed ikke.

Om § 11, stk. 3 og 4

I forslaget til § 11, stk. 3, oplistes en række indsatser, der kan iværksættes, når et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Formålet med indsatserne efter § 11, stk. 3, er, at sætte tidligt ind over for et barns eller en ungs problemer med henblik på at forebygge, at problemerne vokser sig store. Kommunalbestyrelsen skal vælge den forebyggende indsats, der vurderes at være bedst egnet, og som imødekommer barnets eller den unges særlige behov for støtte. Den foreslåede bestemmelse viderefører bl.a. muligheden efter den nuværende § 11, stk. 3, for at tilbyde konsulentbistand og rådgivning om familieplanlægning.

I forslaget tydeliggøres det, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte familierettede indsatser som en forebyggende indsats. Hvorvidt § 11 eller § 52, stk. 3, finder anvendelse vil bero på en konkret vurdering. Vurderingen af, om der skal iværksættes en indsats efter forslaget § 11, stk. 3, eller efter § 52, stk. 3, beror på et konkret skøn, herunder af sagens kompleksitet og indsatsens intensitet. Et forebyggende forældreprogram kan omfatte tilbud om undervisningsforløb til forældre, der har behov for vejledning om eksempelvis opdragelse, fordi deres barn vurderes til at have et behov for særlig støtte, men hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke foreligger et behov for at udarbejde en børnefaglig undersøgelse efter § 50 (eksempelvis "De Utrolige År"). Et sådan forældreprogram vil kunne gives efter § 11, stk. 3. Omvendt vil et forældreprogram, der retter sig mod børn og unge, som har så alvorlige adfærdsvanskeligheder, at de er i stor risiko for at skulle anbringes uden for hjemmet, forudsætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50, som f.eks. Multi Systemisk Terapi (MST), skulle gives efter § 52, stk. 3.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om barnets eller den unges problemer er så komplekse, at der er behov for en børnefaglig undersøgelse for at få udredt barnets og familiens forhold. Der kan være situationer, hvor et barn eller en ung har behov for en akut indsats, men hvor problemet er så afgrænset, at der ikke er behov for en børnefaglig undersøgelse af barnets og familiens forhold. Det kan eksempelvis være i en situation, hvor barnets eller den unges forældre er blevet skilt, eller hvor den ene forælder dør. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at barnets eller den unges problemer er afgrænset til denne hændelse, og at

en forebyggende indsats efter § 11 vil være tilstrækkelig til at imødekomme dets behov, vil der ikke være behov for udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse.

Når kommunalbestyrelsen skal vurdere, hvorvidt et barn eller en ung skal tilbydes en indsats efter § 11, eller hvorvidt der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter § 50, er det væsentligt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, hvorvidt der er et tilstrækkeligt kendskab til omfanget af barnets eller den unges problemer til at kunne tilbyde en indsats efter § 11, stk. 3, og ikke at udarbejde en børnefaglig undersøgelse. Den hjælp, kommunalbestyrelsen tilbyder et barn eller en ung, skal således tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges behov og forudsætninger.

I de situationer, hvor kommunalbestyrelsen har vurderet, at der skal tilbydes en forebyggende indsats efter § 11, stk. 3, og at der ikke er behov for udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse, er det væsentligt at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, om barnets eller den ungs behov samt forholdene i familien ændrer sig undervejs. Der kan således være tilfælde, hvor der er iværksat en forebyggende indsats, og efterfølgende forhold nødvendiggør, at der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse.

Det tydeliggøres endvidere, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at tilbyde et barn eller en ung mulighed for at deltage i samtale- eller netværksgrupper. Disse grupper kan være oprettet og drevet af kommunen selv, i fællesskab mellem flere kommuner eller af organisationer, der er specialiserede inden for det pågældende område.

Det foreslås herudover, at kommunalbestyrelsen udover de nævnte typer af forebyggende indsatser i nr. 1-3, kan iværksætte en anden indsats, der har et forebyggende sigte, jf. nr. 4. Det kan eksempelvis være rådgivning om et barns eller en ungs fritidsaktiviteter. Hensigten er at give kommunerne så vide rammer som muligt i forhold til den forebyggende indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier og samtidig give kommunerne mulighed for at iværksætte indsatser, der ikke er nævnt i bestemmelsen. Listen i stk. 3, er således ikke udtømmende men giver derimod eksempler på, hvad der kan indeholdes i en forebyggende indsats.

Der træffes ikke afgørelse om iværksættelse af forebyggende indsatser efter den foreslåede § 11, stk. 3, og der er dermed heller ikke adgang til at klage over tilbuddet. En forebyggende indsats efter § 11, stk. 3, forudsætter heller ikke udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50 eller udarbejdelse af en handleplan efter § 140. Hvis kommunalbestyrelsen iværksætter en forebyggende indsats efter servicelovens § 11, vil det dog være muligt for forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge over 12 år at klage over, at kommunalbestyrelsen ikke har iværksat en foranstaltning efter § 52.

Det skal bemærkes, at der kan iværksættes en forebyggende indsats efter § 11, stk. 3, som opfølgning på en børnefaglig undersøgelse, selv om undersøgelsen viser, at der ikke er grundlag for at iværksætte en foranstaltning efter servicelovens § 52. Kommunalbestyrelsen har herudover mulighed for at iværksætte en forebyggende indsats over for et barn eller en ung og dennes familie efter § 11, imens der pågår en børnefaglig undersøgelse efter § 50, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov herfor.

I den foreslåede ændring af § 11, stk. 4, oplistes de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har mulighed for at give økonomisk støtte til en række nærmere afgrænsede udgifter. Kommunalbestyrelsen vil kunne give økonomisk støtte til udgifter i de situationer, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte, og at den økonomiske støtte efter § 11, stk. 4, vil kunne imødekomme barnets eller den unges behov. Med forslaget flyttes muligheden for at yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand og til udgifter i forbindelse med prævention fra § 52 a til § 11, stk. 4. Dette skal skabe en sammenhæng mellem de forebyggende indsatser, som kommunalbestyrelsen kan iværksætte.

Med forslaget til ændringerne af § 11, stk. 3 og 4, præciseres det, at målgruppen for de forebyggende indsatser, jf. servicelovens § 11, er børn og unge samt deres familier, der ikke har så komplekse problemer, at der er behov for særlige foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11. Formålet med ændringen er at tydeliggøre, at servicelovens §§ 11 og 52 ikke vedrører samme målgruppe. § 11, stk. 3, finder således anvendelse i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte, og at dette behov vil kunne imødekommes af en forebyggende indsats efter § 11, stk. 3. Der er således for denne del alene tale om en præcisering af gældende ret.

Om § 11, stk. 5

Med ændringen af § 11, stk. 5, får kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge. Denne mulighed skal sikre, at børn og unge, som ellers ikke deltager i relevante fritidsaktiviteter, får yderligere mulighed for at deltage i sædvanlige fritidstilbud på linje med andre børn og unge, hvilket kan have stor betydning i den forebyggende indsats. Den økonomiske støtte kan eksempelvis gå til at betale for udstyr og kontingent.

Kommunalbestyrelsen har mulighed for at fastsætte kriterier for tildeling af økonomisk støtte til udgifterne i forbindelse med et barns eller en ungs fritidsaktiviteter. Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis opstille kriterier for familiens økonomiske forhold, en målrettet indsats i forhold til særlige boligområder m.v. Kommunalbestyrelsen vil samtidig kunne beslutte, at hjemlen til at give økonomisk støtte til fritidsaktiviteter ikke vil skulle finde anvendelse, fordi man i kommunen har valgt at anvende andre indsatser som led den forebyggende indsats. Det skal bemærkes, at det er væsentligt, at kriterierne sikrer en ensartet praksis over for alle børn og unge i kommunen, og at de opstillede kriterier er i overensstemmelse med gældende forvaltningsretlige principper, herunder ligebehandlingsprincippet.

Kommunalbestyrelsens beslutning om tildeling af støtte til fritidsaktiviteter kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Som det fremgår af bemærkningerne til § 11, stk. 3-4, ovenfor, kan forældremyndighedsindehaveren samt barnet eller den unge over 12 år dog indbringe kommunalbestyrelsens afgørelse om ikke at udarbejde en børnefaglig undersøgelse efter § 50 til Ankestyrelsen.

Om § 11, stk. 6

§ 11, stk. 6, er en videreførelse af gældende ret. Det fremgår således af § 52 a, stk. 2, at støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand, er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler hertil. Da det foreslås, at muligheden for at yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse efter § 52 a, stk. 1, nr. 1 flyttes til § 11, foreslås det ligeledes, at bestemmelsens stk. 2, flyttes til § 11.

Til nr.3

Det foreslås med § 52 a, stk. 2, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at træffe afgørelse om økonomisk støtte til barnets eller den unges øvrige netværk, herunder bedsteforældre, søskende, venner mv., til udgifter, der skal bidrage til at sikre en stabil kontakt med barnet eller den unge under anbringelsen uden for hjemmet. Efter servicelovens § 71 har barnet eller den unge således ret til at have samvær med eksempelvis sine bedsteforældre, søskende, venner, og kommunalbestyrelsen har en forpligtelse til at sikre, at der opretholdes en stabil kontakt med barnets relevante netværk under anbringelsen.

Ændringen sikrer en mere smidig løsning for kommunalbestyrelsen i forhold til at sikre, at der opretholdes en stabil kontakt mellem barnet eller den unge og netværket. Hvis netværket i dag ikke har midler til at besøge barnet eller den unge på anbringelsesstedet, kan kommunalbestyrelsen for at opfylde sin forpligtelse således være nødsaget til at transportere barnet frem og tilbage til netværket.

Kommunalbestyrelsen kan give økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren sideløbende med, at kommunalbestyrelsen giver økonomisk støtte til eksempelvis barnets bedsteforældre.

De øvrige ændringer i § 52 a er konsekvensændringer som følge af, at muligheden for at yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand og udgifter i forbindelse med prævention flyttes fra § 52 a til § 11, stk. 4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. oktober 2014.